

Asia: VN/22728/2024

Lausuntopyyntö: luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työsopimuslain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Yleiset huomiot ja vaikutusarviot

Yleiset huomiot työryhmän mietinnöstä

Hallitusohjelman mukaan hallitus uudistaa työelämän lainsäädäntöä työllistämisen esteiden purkamiseksi ja erityisesti pk-yritysten toimintaedellytysten vahvistamiseksi. Kokonaisuuteen liittyen hallitusohjelmassa todetaan, että työsopimuslain mukaista sääntelyä määräaikaisesta työsopimuksesta muutetaan siten, että jatkossa työsopimus olisi mahdollista tehdä määräaikaisena myös ilman perustetta vuodeksi. Samalla lainsäädännössä varmistetaan, ettei muutos lisää työsopimusten perusteetonta ketjuttamista. Kokonaisuuteen liittyen työsopimuslain lomautusilmoitusaikaa lyhennetään 7 päivään ja takaisinottovelvollisuus poistetaan alle 50 henkilöä säännöllisesti työllistävistä yrityksistä ja edellä mainittuja säädöksiä voidaan noudattaa työehtosopimuksen määräyksistä riippumatta.

Hallitusohjelmassa ehdotetut uudistukset ovat kannattavia. Työryhmän mietintöön sisältyvät lakiesitykset kuitenkin toteuttavat edellä mainittuja hallitusohjelmakirjauksia vain osittain. Lisäksi mietintöön sisältyvät esitykset lisäävät työnantajille koituvaa hallinnollista taakkaa. Jatkovalmistelussa tulisi kiinnittää huomiota siihen, että hallitusohjelmassa esitetyt tavoitteet toteutetaan täysimääräisesti.

Huomionne esityksen vaikutuksista

Ehdotukset lisäävät tarpeettomasti yrityksille koituvaa hallinnollista taakkaa. Etenkin mietinnössä ehdotettu työnantajan erityinen selvitysvelvollisuus työntekijän jatkumahdollisuuksista työnantajan palveluksessa, jos määräaikainen työsopimus on tehty ilman perusteltua syytä, tulisi poistaa.

Työsopimuslaki

1 luvun 3 a (työntekijän kanssa tehtävä ensimmäinen määräaikainen työsopimus)

Säännöksen mukaan määräaikainen työsopimus ei edellytä perusteltua syytä, jos kysymys on ensimmäisestä työsopimuksesta työnantajan ja työntekijän välillä. Säännöksen mukaan sopimusta pidetään ensimmäisenä myös, jos työnantajan ja työntekijän välisen edellisen työsuhteen päättymisestä on kulunut vähintään viisi vuotta.

Hallitusohjelman mukaan työsopimuslain nykyistä sääntelyä määräaikaisesta työsopimuksesta muutetaan siten, että jatkossa työsopimus olisi mahdollista tehdä määräaikaisena myös ilman perustetta vuodeksi. Mietinnössä edellä mainittuja rajauksia (määräaikainen työsopimus voidaan tehdä ilman perustetta vain, jos kysymys on säännöksen tarkoittamasta ensimmäisestä työsopimuksesta) on perusteltu sillä, että hallitusohjelman mukaan lainsäädännössä on varmistettava, ettei muutos lisää työsopimusten perusteetonta ketjuttamista. Katsomme, että rajoitukset ovat suhteettomia tavoitteeseen nähden ja niitä pitäisi tarkastella uudestaan jatkovalmistelun aikana. Vähintäänkin säännöksessä mainittua edellisen työsuhteen päättymisestä kulunutta viiden vuoden aikarajaa tulisi laskea.

Säännöksen mukaan työnantajan olisi ennen määräaikaisen työsuhteen päättymistä annettava työntekijälle perusteltu selvitys mahdollisuudesta palkata työntekijä toistaiseksi voimassa olevaan tai perustellusta syystä tehtävään määräaikaiseen työsuhteeseen. Työntekijän pyynnöstä selvitys on annettava kirjallisesti. Katsomme, että kyseinen säännös tulisi poistaa jatkovalmistelussa kokonaan. Kyseinen erityinen selvitysvuorollisuus lisäisi työnantajien hallinnollista taakkaa ja on tarpeeton esityksessä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Työsopimuslaissa on jo säännös, joka edellyttää, että työnantaja antaa osa-aikaisen tai määräaikaisen työntekijän pyynnöstä perustellun vastauksen mahdollisuudesta pidentää työsopimuksessa sovittua säännöllistä työaikaa tai työsopimuksen kestoaikaa.

1 luvun 3 b § (määräaikaisen työsopimuksen tekeminen pitkäaikaistyöttömän kanssa)

-

2 luvun 4 § (selvitys työnteon keskeisistä ehdoista)

-

2 luvun 6 § (Ilmoittaminen vapautuvista työpaikoista ja perusteltu vastaus mahdollisuudesta pidentää säännöllistä työaikaa tai työsopimuksen kestoaikaa)

-

5 luvun 4 § (lomautusilmoitus)

Hallitusohjelmakirjauksen mukaan työsopimuslain lomautusilmoitusaikaa lyhennetään seitsemään päivään ja lomautusilmoitusaikaa voidaan noudattaa työehtosopimuksen määräyksistä riippumatta. Esitetty säännös ei vastaa hallitusohjelmakirjausta.

Katsomme, että jatkovalmistelusta esitystä tulisi muuttaa siten, että 7 päivän lomautusilmoitusaikaa voidaan noudattaa tes-määräyksistä riippumatta.

5 luvun 7 § (lomautetun työntekijän työsuhteen päättyminen)

-

6 luvun 1 § (määräaikaiset työsopimukset)

Säännöksen mukaan työntekijällä ja työnantajalla olisi oikeus irtisanoa 1 luvun 3a §:ssä tarkoitettu sopimus, joka on kestänyt vähintään 6 kuukautta. Työnantajalla tulisi olla työsopimuslain mukainen irtisanomisperuste määräaikaisen työsopimuksen irtisanomiseen. Katsomme, että kyseinen säännös ei ole tarpeellinen ja rajoittaa suhteettomasti uudistuksen tavoitteita. Työnantaja ja työntekijä voivat tälläkin hetkellä tehdä määräaikaisen sopimuksen, joka on kumminkin puolin irtisanottavissa. Asiasta on kuitenkin erikseen sovittava.

6 luvun 6 § (työntekijän takaisin ottaminen)

Hallitusohjelmakirjauksen mukaan työsopimuslakiin perustuva työntekijän takaisinottovelvollisuus poistetaan alle 50 henkilöä säännöllisesti työllistävässä yrityksissä ja kyseistä säädöstä voidaan noudattaa työehtosopimuksen määräyksistä riippumatta. Esitetty säännös ei vastaa hallitusohjelmakirjausta.

Katsomme, että jatkovalmistelussa esitystä tulisi muuttaa siten, että takaisinottovelvollisuus poistetaan alle 50 henkilöä työllistäviltä yrityksiltä siten, että sääntelyä voidaan noudattaa tes-määräyksistä riippumatta. Jos tämä ei ole mahdollista, tulisi jatkovalmistelussa tarkastella muita takaisinottovelvoitteen toisin sopimisen mahdollisuuksia.

Merityösopimuslaki

1 luvun 3 § (työsopimuksen muoto ja sisältö)

-

1 luvun 4 a § (työntekijän kanssa tehtävä ensimmäinen määräaikainen työsopimus)

-

1 luvun 4 b § (määräaikaisen työsopimuksen tekeminen pitkäaikaistyöttömän kanssa)

-

2 luvun 5 § (vapautuvista työpaikoista tiedottaminen ja velvollisuus pyynnöstä antaa tietoa turvaavammasta työsuhdemuodosta)

-

6 luvun 4 § (lomautusilmoitus)

-

6 luvun 7 § (lomautetun työntekijän työsuhteen päättymisen)

-

7 luvun 1 § (määräaikaiset sopimukset)

-

7 luvun 9 § (työntekijän takaisin ottaminen)

-

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annettu laki

118 § (tietojen luovuttaminen työnantajalle työpaikan täyttämistä varten ja työnantajan tiedonsaantioikeus)

-

Muut kysymykset

Lomautusilmoituksen toimittaminen työntekijän tietoon: Onko tarvetta säätää lomautusilmoituksen osalta vastaavantyyppistä vastaanotto-olettamaa, joka liittyy työsopimuksen päättämisilmoituksen toimittamiseen? (vrt. TSL 9 luvun 4 §:n 1 momentti)

Katsomme, että on tarpeellista säätää vastaanotto-olettamasta, kun lomautusilmoitus toimitetaan kirjeitse tai sähköpostitse. Säännöksen tulisi selkeyden vuoksi vastata olemassa olevaa TSL 9 luvun 4 §:n 1 momenttia.

Muut huomiot

-

Tirri Katariina
Kiinteistötyönantajat ry